semina etiam *possunt subtilisari seu volatilisari, ut exhibeant spiritum*, qui in potu inebriativo, ex hordeo vel tritico parato, evadit manifestus: *Quin ex iis beneficio fermentationis elicitur spiritus ardens inflammabilis, & insigniter inebriativus.*

Ex seminibus hisce nutritivis componitur *panis*, quando scilicet illorum principia fermentativa in volatilisando impediuntur, & acida fixa unà cum reliquis particulis coguntur in massam illam vulgò notam, scilicet panem.

Panis praeparatio in legitima cumprimis consistit fermentatione, quâ, adjectione fermenti acidi volatilis, farinæ aufertur visciditas, & resolutæ partes ⊖inæ & sulphureæ quædam aliarum particularum implexu aliquantisper se extricant, fermentando volatilisantur, & in spiritum volatilem ardentem transmutantur; Antequam verò totæ hoc modo volatilisentur, clibano imposita massa torretur, unde *pars volatilisatorum salium in spiritum avolat, svavi* odore omnia replens, quibusvis perlarum aquis in virtute confortativa præferenda: vid. *BECCHERUS in Physica subterranea l. 1. Sect. 5. c. 2. §. 144.* cujus colligendi modum docet *Kergerus de Fermentat. l. 3. pag. 181. cap. 1.* pars verò altera ⊖ium nondum perfectè volatilisata, impedito fermentationis per exsiccationem motu, à reliquis particulis implicata detinetur, *facili* tamen *Vulcano in spiritum subacidum volatilem per retortam separanda*, à quo subtilis panis aciditas dependet: Vid. *Medic. Hippocrat. cap. 3. §. 4.* Qui volunt magis nutriri, comedunt semina cruda; qui verò alterari, & spirituosas seminum partes malunt, adhibent semina fermentata, vel eorum destillatum spiritum.

Et hæ sunt virtutes vegetabiliumgenerales, prout quædam horum sunt aromatica, alia acida, alia abstersiva. Hæ tamen virtutes non confundendæ cum specifica cujuslibet vegetabilis virtute, quæ in totius crasi consistit & fundata est. *Sic multæ plantæ in sapore acri conveniunt, quæ tamen ratione specifica & individualis sua virtutis à se invicem, experientia teste, differunt*: Ita absinthium & centaurium minus utraque amara & ⊖ina sunt, in eo tamen differunt, quod illud languentem consoletur stomachum; hoc specificè febribus adversetur: sic in specie sabina menstruum revocat.

Quod *de plantis* dicitur, id quoque de omnibus earum partibus verum est: *sic flores liliorum convallium* epilepsiam curant; paralyseos & anthos paralysin fugant; crocus mensibus fœmellarum dicatus observatur. *Ligna omnia in eo conveniunt, quod sudorem movent*; quoad specificam verò facultatem lignum buxi est summum anodynum, corylinum anticepilepticum, sassafras anticatarrhale; Guajacum antivenereum. Semina anisi, fœniculi, erucæ, sinapi, &c. in sapore quodammodo conveniunt; *specificâ* verò virtute semen sinapi stomacho, erucæ semen asthmati, anisi flatulentis & mammarum affectibus, fœniculi oculis succurrunt.

SECTIO III.

REGNUM ANIMALE.

IN animalibus non magna in universum est differentia, quoad producta eorum chymica, utpote quæ *in sale volatili eorum* omnia conveniunt, nisi quod insecta singulare quid præ reliquis habeant. In genere autem animalia omnia, eorumque partes, tam solidæ quàm liquidæ, constant copioso sale volatili, cumprimis oleoso, quod ignis beneficio elicitur. Ita ex pilis, cornubus, ossibus, sanguine, quin & excrementis, copiosum lege artis prolicitur sal volatile oleosum. Prædominans itaque in animalibus principium est sal urinosum, acido tamen suo saturatum; ita ut pauca sint, in quibus acidum prædominatur, quæ inter sunt *majores formicæ*, quæ & ipsæ *contusæ saltem odorem acidum spirant*; & ex his præparat *LAUREMBERGIUS aquam* suam *magnanimitatis* dictam. *Per ignis examen formicæ hæ dant spiritum acidum*, qui ♂ rodit, & in rubiginem convertit; *aciditas tamen hæc formicarum temperata est ab alcali quodam sibi debito*: id quod exinde apparet, quia ex tali formicarum spiritu elici potest ∽ urinosus alcalicus. *Sic si spiritus formicarum misceatur cum calce viva, & addatur parum aquæ frigidæ*, obortâ effervescentiâ *acquiritur spiritus urinosus*: Aliâ quoque ratione separatur ∽ urinosus ab acido, si in vitro clauso formicæ ad putrilaginem redigantur, tunc subiguntur acidum & alcali, alteranturque in urinosum spiritum, de natura alcalium.

Sal hoc *volatile animalium*, dum adhuc suogaudent vigore, est salsum, ex acido & alcali volatilibus constans, quæ duo conjuncta dant sal volatile salsum, ita tamen, ut prædominetur urinosum: Id quod apparet in specie in excrementis animalium, quæ constant acido & urinoso, ambobus volatilibus conversis in ⊖ tertiũ, nempe ⊖sum. *Modum separandi acidum ab alcali videbitis apud TACCHENIUM.*

Si animalia, eorumque partes, ignis subjiciantur examini, prodit.

(1) *Phlegma, sed spirituosum.* Non enim simplex esse phlegma exinde patet; quod si destilletur striatim prodeat, quas strias solis competere spiritibus, vel tyroni in chymia est notissimum.

(2) Succedit *sal volatile copiosum, receptaculi lateribus adhærens.* Hoc ipsum figurâ suâ suum non raro refert concretum: id quod non tam in C. C. videre est, sed observatum quoque fuit in ▽ spermatis ranarum, quod parvulas repræsentarit ranulas: sic ex pane elicitum spiritum & ⊖ volatile spicas elegantissimas retulisse relatum est: ita chymicus quidam ⊖volatile absinthii exactè figuram absinthii referre vidit.

Hoc *sal volatile animalium tam ex duris*, quàm mollibus eorum partibus, elicitum variat, pro varietate animalis. Sic in animalibus sylvestribus sal hoc acrius est quàm in domesticis, in maribus multò volatilius & penetrantius, quàm in fœminis: *in castratis* temperatius est, quàm in non castratis, propter fermentum testium deficiens, quod massæ sanguinis infusum eam reddit acriorem.

Quæritur: cùm sal volatile animalium viventium, ceu suprà monitum, sit salsum, cur in destillatione prodeat sal volatile urinosum, pauco acido stipatum? Resp. acidum illud partium animalium sub △ examine arripit ⊖ volatile urinosum, & cum eo coagulatum constituit.

(3) In destillatione animalium prodit *oleum*, quod *nihil est aliud, quàm sal volatile ab acido pingui concentratum.* Acidum verò inesse oleosis, exinde probatur, quod ♁ destillata animalium cum ⊖e volatili proprio conjuncta, tractu temporis abeant in corpus saponiforme, in signum conjunctionis mutuæ acidi & alcali, ex qua combinatione oritur sapo.

(4) Remanet *caput mortuum nigrum, terra inert, omni activitate orbata, in quo capite mortuo nihil reperitur salis fixi*; quoniam per fermentationem, & continuâ △is inspirationem omnia sunt volatilisata, ut ita nihil ⊖is fixi haberi queat; ut ut animalia subinde cum assumptis ⊖ commune assumant, & talia come-

comedant, quæ aliàs exhibeant ⊖ fixum. *Si tamen quandoque salis fixi aliquid ex animalibus obtineatur, illud non est fixum sal animalium nativum, sed est sal esculentum, quod non potuit superari à fermento ventriculi*; quicquid etiam dicant nonnulli in contrarium, quod scilicet à ⊖e communi esitato scabiei defœdatio originem trahat suam: id quod exinde patet, si tale ⊖ fixum cum bolo destilletur, prodibit ∽ acidus, spiritui ⊖is simillimus. *Caput mortuum ut plurimum est nigrum, forti tamen calcinatione evadit album*; uti quoque videmus carbones lignorum ulteriori calcinatione in cineres albos fatiscere, *quod fit ex varia texturæ in igne mutatione*, de qua vid. *BOYLE de lotorib. P. 2. Experim. 3. pag.* 139.

Hæc de perfectis animalibus, eorumque principiis & productis.

Videamus nunc quoque *Insecta, quæ constant sale volatili, sed non oleoso*, verùm nitroso. Certum hoc est, quod sal volatile insectorum multò volatilius sit & penetrantius, quàm reliquorum animalium salia volatilia. *BECCHERUS* ex putrefactis lumbricis nitrum perfectum conatur elicere; unde talia insectorum præparata habent insignem vim diuretieam, præprimis eorum, quæ in locis subterraneis, cellis, muris vetustioribus, &c. vitam degunt, v. g. lumbricorum, asellorum, bufonum, &c. qui singulare ⊖ diureti cum in se continent.

Partes animalium molles per putrefactionem *tota quandoque abeunt in liquorem spirituosum*: v. g. *secundina humana*, si detractâ cuticulâ incisa in MB putrescat, destillando transit tota in liquorem spirituosum: sic *cerebrum animalium* in digestione servatũ sub △ examine transit itidem in liquorem spirituosum: *lumbrici terrestres* putrefacti in totum abeunt in spiritum exceptis pelliculis; exponuntur nempe in vase modestè clauso (ne scilicet vas rumpatur) calori ⊙ari, unde fit, ut in *tres* resolvantur *substantias*:

1. In fundo subsidet *terra nigra*;
2. In superficie innatant *pellicula*; &
3. In medio pendet copiosus *liquor* coloris aurei, qui separandus è reliquis particulis.

Pellicula verò illa lumbricorum, quod mirum est, *si de fodiantur sub terra, fit, ut denuò vivi enascantur lumbrici copiosissimi.* Similem *generationem lumbricorum* videbitis apud *MOELLENBROCCHIVM de Varis.*

Vsum productorum Chymicorum ex animalibus quod attinet;

(1) *Phlegma est spirituosum*, quod primò „ prodire, in præcedentibus dixi. *Per se ra-* „ *rò usurpatur, sed unitur cum sale volatili*, & „ tunc vocatur ∽ *essentificatus*: v. g. phlegma „ spirituosum C. C. si misceatur cum sale volatili cornu cervi, vocatur *spiritus essentifi-* „ *catus cornu cervi.*

(2) *Sal volatile.* Hoc cùm sit de natura „ alcalium, omni acido præternaturali erit „ contrarium, adeò ut salia talia ratione suæ „ penetrationis etiam acidum præternatura- „ le in partibus remotioribus absorbeant at- „ que corrigant, & ita disponant, ut per cor- „ poris poros eliminari possint; unde poda- „ gricis doloribus summi erunt emolumenti: „ *sic quoque grumosum resolvunt sanguinem, & inde enatas inflammationes dissipant egregiè*: sic quoque sudorem movent; unde in erysipelate, pleuritide, aliisque affectibus per sudorem curandis, in tempore adhibita speratũ certo certius præstabunt auxilium: eadem ex ratione *in febribus malignis, in specie* in *variolis & morbillis, item in purpura mulierum, multi sunt usus*; in purpura autem, si talia ⊖ia volatilia cum myrrha propinentur, singularia erunt inde commoda: Porrò *in doloribus vagis scorbuticis, quatenus acidum dolorificum destruunt, egregiè prosunt*: in apoplexia, epilepsia, paralysi, &c. præmissis præmittendis vix ulli cedunt remedio: in proliciendo sudore nullum convenientius certiusque datur remedium.

(3) *Oleum* utut insuave, tamen non rejiciendũ, sed aliquoties super caput mortuum *rectificandũ*, ut absorbeatur aciditas ejus, & odor saporque insuavis emendetur. Ita *præparatum* in paralysi, tremore artuum, &c. externè commodè jungitur: sic quoque in tumoribus duris scirrhosis multum præstat utilitatis, sudorem egregie promovet, & satisfaciunt huic scopo guttæ iij l. v assumptæ.

(4) *Caput mortuum* omni activitate orbatum, adhuc tamen *hoc habet commodi, quod* ceu vacuum & sitibundum corpus *omnes humiditates absorbeat, imbibatque, & ita per accidens egregios tàm internè quàm externè in ulceribus præstet usus.* Quod verò caput mortuum *omne absorbeat acidum*, patet exinde, si ∽ vitrioli affunditur capiti mortuo cornu cervi, omnem prompte amittet acorem. *In sodà itaque ubi acidum vitriosum in vitis primis redundat, ejusmodi caput mortuum, v. g. cornu cervi ustum, insigniter proderit.* Ustio verò hæc non confundenda cum *calcinatione Philosophica*, seu calcinatione sine igne, eaque vel vaporosa, quando partes animalium osseæ in igne beneficio vaporis aquei friabiles redduntur, vel immersiva, quando per simplicem coctionem friabiles redduntur, quâ ratione etiam gelatina acquiritur. In tali enim *Calcinatione Philosophica, utut jactura fiat alicujus salis volatilis, non tamen omne auffertur*: id quod patet, si C. C. tali modo calcinatum destillatur, tunc prodibit ∞, ∽, & ⊖ volatile in certa quantitate.

Hæc in genere de productorum Chymicorum ex animalium virtutibus, quando v. g. *salia volatilia* omnium animalium in prædictis virtutibus, v. g. penetrativa, conveniunt. Sunt verò & aliæ *virtutes specificæ* dictæ, ob quas hoc *sal volatile* hujus animalis conducit in hoc affectu meliùs, quam alius animalis. *Ita sal volatile C. C.* in febribus malignis multum præstat commodi; *sal volatile viperarum* in affectibus cutaneis & lue venerea appropriatum celebratur remedium; *sal volatile bufonum* optimum & potissimum est diureticum & antihydropicum; spiritus & *sal volatile lumbricorum* optimum & certissimum antiarthriticum est, quod acidum arthriticum promptè absorbet, & per ⊡m eliminat; unde essentia arthritica ex vegetabilibus arthriticis cum spiritu lumbricorum & spiritu C. C. præparari solet; *sal volatile ⊖is ammoniaci* experientissimum est antiquartanarium; *sal volatile lapillorum* cancrorum optimum antipleuriticum & vulnerarium, unde decoctum cancrorum in vulneribus & ulceribus magno cum fructu propinatur; cancer enim scatet ⊖e volatili acri vulneribus dicato. Porrò medicamenta cancrina in ambustis mirè conferunt: ut taceam de virtutibus cancrorũ in morsibus canis rabidi, jam *GALENI* tempore notis: ipsi quoque lapilli cancrorum constant ⊖e volatili, quod cum acido adjuncto effervescere solet. Nec hoc judicandum tantùm de partium solidarum ⊖ibus volatilibus, sed & de mollium (ceu suprà erat distinctum) partium ⊖e volatili: sic ⊖ volatile sanguinis humani differt mirum quantum (teste effectu) à ⊖e volatili ⊡æ humanæ; ille in epilepsia, hic in calculo unicè confert: sic cranium humanum præparatum dysenteriæ reverà audit antidotus certissima, sicut ex cranio humano producta usnea omnem sistit hæmorrhagiam, quæ quasi basis est unguenti armarii seu sympathetici: sic cerebrum humanum per putrefactionem dat spiritum optimum, *teste GRASBECCIO* epilepsiæ remedium: secundina humana beneficio putrefactionis exhibet spiritum in pellendo fœtu, tàm vivo quàm mortuo, certissimum, quique non habet sibi parem, propinarique potest ad guttulas 30. vel 40. in cerevisia miro cum effectu; sic quoque in lochiis suppressis, item, teste experientia, in doloribus post pastum valdè affligentibus usitatissimum & efficacissimum est medicamentum, unde essentia ad partum ex hoc quoque conflatur spiritu: sanguis menstruus multa gerit occulta; certum namque est, quod linteum tinctum sanguine menstruo virginis, applicatum loco erysipelaceo, eidem magno sit commodo; sic quoque externè applicatum, dolores podagræ intentissimè sistit, curatque: Retulit mihi quidam amicus, quod viderit aliquot Tertianarios curatos per tale menstruo sanguine tinctum linteũ. Plures sanguinis hujus admirandos effectus videre potestis apud *SCHMUCKIUM, STARCKIUM, THEOPHRASTUM PARACELSUM* & alios. Sic, (ut pergam) priapus cervi in dysenteria specificè confert, imprimis si ejus decoctum propinetur cum hepate viperarum & crystallo præparata; speratus exinde erit successus: Idem judicium esto de priapo ceti, optimo antipleuritico. In stercoribus animalium magna quoque latet virtus Medica, ratione sui ⊖is volatilis: sic in specie stercus porcinum omnes hæmorrhagias ad miraculum sistit, in quibus non datur magis certum tutumque remedium, sive adhibeatur in forma sicca pulveris ad ʒj, sive in forma syrupi adhibitum. Annus est, ex quo rustica quædam post abortum, quem patiebatur, insigni laborabat fluxu sanguinis, cui, cùm à me consilium peteret, ordinavi stercus suillum: hoc maritus patienti suo uxori insciæ propinavit, & factum est, ut mulier pristinæ restitueretur sanitati: stercus equinum summum est itidem remedium in passione hysterica, etiam colicis doloribus, si exprimatur succus, & cum vino vel cerevisia propinetur: sic quoq; conducit in variolis & morbillis infantũ propinatum cum cerevisia calida, quas optimè per sudorem expellit: ut taceam de effectu, quem præstat in pleuritide, laudando, adeò ut licet ⊖ia volatilia animalium in uno puncto convenire videantur, diversa tamen sunt, & cujuslibet ratione specificè concreti crascos medeantur morbis, modò veluti quosdam specificos enumeravi effectus.

Absolvi hactenus ea, quæ satisfacere possunt scopo nostro chymico: supersunt tantùm duæ adhuc

QUÆSTIONES,

DE

LEGITIMA MEDICAMENTORUM QUORUNDAM PRÆPARATIONE,

Hâc vice ventilandæ.

Superius dixi, quod *præparationes medicamentorum hunc habeant scopum, ut*

(1) *Virtutes simplicium puræ extrahantur*, separatæ scilicet à scoriis excrementitiis.

(2) *Vt virtus eorum nociva aut auferatur, aut corrigatur, aut alteretur.*

Vix enim simplicia cruda pro usu medico sufficiunt, obstantibus in regno vegetabili excrementis terreis, in minerali sulphure

Oocali narcotico: Præparatione itaque ubique opus est. Nam v. g. antimonium ex se propter venenum catharcticum est summè nocivum: ast si figatur per ♁, extravertatur vis ejus ☉aris in sulphure proprio, commodum evadet medicamentum.

Quæstio jam est de Medicamentis chymicè præparatis, quæ intacta huc usque ab omnibus Medicis (excepto Helmontio & Boyle, qui eandem in medium producunt) remansit, scilicet

1. *An præparata Chymica virtute adhuc nativâ operentur? An verò*
2. *Novam, quam præstant, artis beneficio obtineant?*

Resp. Pauca sunt remedia chymica, quæ post △ examen virtutes simplicium incolumes servant, pleraque aut novas acquirunt operando virtutes, aut nativas alteratas insigniter obtinent; quales *alterationes contingunt propter mutatam simplicium talium texturam nativam, partim per addita, partim per operationum varietatem, ita, ut quo magis composita sint medicamenta aut magis operosa, pro varia sui operatione variè mutatas habeant nativas virtutes.*

Exempli loco sit ☉ fulminans: aurum per se nunquam fulminabit, sed tantùm per addita hoc virtutis acquisivit; sicut & pulveris pyrii ingredientia seorsim spectata, scilicet sulphur ♁ & carbones, seorsim nunquam sclopetabunt, sed conjuncta fulminis instar accensa tonant: Porrò sit exempli loco ☽ *hydragoga*: nempe *luna* per se non purgat, *conjuncta verò cum spiritu nitri* egregiè serosos humores expurgat, & ab eodem rursus artificiosè separata, reducitur in pristinum corpus ☽re, & ab omni purgante virtute cessat: Hinc *varia combinatio varias compositis largitur virtutes.* Sic *in Elixyre Proprietatis Paracelsi virtutibus exponendis non singulorum ingredientium virtutes examinandæ sunt*; v.g. quod *aloë* sit optimum abstersivum per se viarum primarum; *myrrha* per se sit balsamica, omnemque arcens putredinem; quod *crocus* exhilaret; sed *totum compositum considerandum, cum ingredientium virtutes à menstruo vel exaltari vel alterari potuerint. PARACELSO* communiter attribuitur, cùm tamen species hujus Elixyris sub eadem proportione ingrediantur *pilulas pestilentiales Avicennæ*, qui longè ante *PARACELSUM* vixit. Elixyr hoc describit *l. 8. Archidox. No. 6.* omisso tamen menstruo, de quo variæ lites exortæ sunt. Vulgò, & in officinis Pharmaceuticis, extrahitur cum ♈, *acuato cum spiritu quodam acidulo*, v.g. sulphuris, vitrioli, ⊕is, &c. sed *præstat spiritus salis communis*, ita tamen, ut ingredientia singula seorsim extrahantur, posteà conjungantur, filtrentur, & extractũ ad justam consistentiã inspissetur. *Hoc Elixyr valdè conducit in corrigendo* stomacho, si is copioso muco, imprimis acido, repletus sit, quem potenter abstergit, unde humidis magis convenit quàm siccis: à putredine tàm interna quàm externa præservat, vermesquè inde enatos enecat. In affectibus mulierum magis prodest, si præparetur cum alcalibus, quæ quoque promptè solvunt hæc ingredientia, sive sint fixa, sive sint volatilia. *Si fixa lubet*, tunc

℞. ♀*i* & ♁*i* ana part. æqu.

Detonentur unà; sic enim fit, ut coëant in △ tortura in alcali urinosum, ex quo per deliquium fit *alcahest Glauberi*; melius cum ▽ *simplici* fiat lixivium: Vel loco hujus recipiatur *Lixivium* ⊖♀: Huic infundatur *aloë, myrrha & crocus*; sic simul cum substantia aloës & myrrhæ mucilaginosa, resinosa quoque solvitur: solutioni ad justam consistentiam inspissatæ addatur ♈ ♀ *isatus* ut species dictas extrahat (*de sale tartari nihil extrahit spiritus vini, si rectè sit rectificatus*)

Egregium hoc est Elixyr in cruditatibus acidis, infantibus, in affectibus mulierum, in specie in cachexia, mensium & lochiorum suppressione, quæ sine amarore est, nec cum vehiculo aqueo ⊽atur. Vocatur Elixyr proprietatis sine acido.

Per alcali volatile componitur Elixyr proprietatis, quando scilicet spiritus salis ammoniaci artificiosè cum spiritu vini (quod cum calce viva procedit) paratur; sic ∽ ⊖ ✳ ci consueta Elixyr proprietatis ingredientia extrahit, & medicamentum constituit optimum in morbis malignis, ubi præprimis volatilia prosunt; item in præservatione variolarum, in specie ad præservandam purpuram insigniter commendatur, ut & in scabie, & aliis affectibus luem veneream comitantibus.

Placet & præ omnibus modus iste, quando spiritus vini loco spirituum acidorum acuitur per terram foliatam tartari (quam optimè solvit ♈) *& speciebus affunditur, sic easdem optimè extrahit, fitque medicamentum convenientissimum in suprà dictis affectibus*; imò ratione virtutum ferè Elixyr Paracelsi æquiparare solet.

Idem hoc menstruum est egregium quoque diureticum elegantis saporis. Egregiè quoque *Elixyr proprietatis tartarisatum* sequenti modo paratur.

℞. ♁*i*

♀*i* à q. s.

Detonentur: sal fixum solvatur in ▽ *simplici*, vel *pluviali*, vel *Rore Majali*: solutioni inspergatur

♀*i crudi* tantum,

donec hæc duo non amplius fermentent, & liquor rubicundus inde emergat, cum quo

Elixyr proprietatis præparari potest.

Aliàs *in præparatione Elixyris proprietatis varia Medici intentio consideranda*, prout vel alterans solum, vel simul laxans aut purgans expetit. *Pro scopo alterativo sufficit extractio cum spiritu vini acidulato. Sin verò laxare debeat, extrahenda venit aloë cum aqua, tantillo sale tartari acuata*; sic enim mucilago purgans commodissimè extrahitur: Reliqua postmodum ingredientia cum ☿ extracta cum priori conjungenda, & omnia ad justam consistentiam redigenda, aut additione Rhabarbari exaltanda.

Hæc erant Elixyr proprietatis vulgares præparationes. Nam quod quidã, inter quos est *SALA*, volunt, quod *PARACELSVS Elixyr proprietatis* extraxerit cum *spiritu vini terebinthinato*, falsum est; præparat enim cum Circulato Majori, seu cum suo menstruo universali seu alcahest: scilicet

Recipit *Aloën*,
myrrham,
Crocum, à ad ℥j.

Affundit ana *Circulati majoris*, clauso vase digerit, donec liquescant, hocque fecit blando igne, ut abeant in verum ☍: hoc ☍ circulat per mensem unum, extrahit, inspissat ad legitimam consistentiam, ceu videre est *in ejus scriptis*, quæ consulenda.

Quomodo *HELMONTIVS Elixyr Proprietatis* præparet, & quantas eidem debito modo præparato virtutes, præprimis in quartana, adscribat, *ex ejus scriptis* videre licet. Eadem nempe Ingredientia circulat ad aliquot tempus in vase capaci, admodum temperato igne (nam si remittatur gradus, labor non succedit; sin vero intendatur, rumpuntur vasa) hocque continuandum, donec in vase appareat nebula hinc inde vagans, quæ abeat in ☍, reliqua verò in corpus piciforme: quo oleo apparente affundit ▽*m cinnamomi*, & adhuc per unum mensem digerit, & postmodum destillat.

Sed ut revertar ad id, unde digressus fui, dixi paulò antè, quod præparata chymica aut planè novas acquirant virtutes, aut nativas insigniter alteratas obtineant, partim per aliorum additionem, partim per artificiosam variamque præparationem. *Alterantur* autem ut plurimum simplicia *in solutionibus cumprimis atque extractionibus*; omnes namque solutiones aut extractiones cum fiant per menstrua, semper aliquid in extracto & soluto corpore remanet de menstruo; unde *mutatâ texturâ mutatur quoque virtus concreti.*

Obiter *circa Extractiones vegetabilium notandum, quod ea* communiter fiant per ☿, sed minus commodè: Etenim *spiritus vini resinosas tantùm & sulphureas extrahit particulas, salinis interim particulis extrahendis improportionatus. Melior longè modus est, cùm simplicia solvuntur extrahunturque per aquam simplicem, acuatam cum alcali nitri vel alcali tartari*: sic acuata ▽ simplex omnia convenientissimè solvit vegetabilia, vel resinosa illa sint (qualia quidem ☿ non incommodè solvit) vel mucilaginosa, vel ⊖ina, eaque in blando balnei colore extrahit. *Extractio talis separanda & inspissanda in formam mellis vel roob, ex quo ulteriùs cum spiritu vini extrahitur essentia, quæ postmodum nunquam poterit præcipitari, promptiusque suos dabit effectus.*

Videmus hîc varias mutationes, quæ omnes sine virtutis nativæ alteratione non contingunt: Hocque si fit in vegetabilibus, quid non fiet in mineralibus, ubi per menstrua corrosiva & solutiones & Extractiones instituuntur? Talia enim vix ac ne vix quidem à soluto corpore separari perfectè poterunt, firmoque adhuc stat talo canon ille chymicorum, quod *omnia menstrua corrosiva coagulentur & figantur cum corpore solvendo, à cujus perinde conjunctione non potest non alterari ejus virtus nativa.* Fermentatio quoque, quas non in productis causatur mutationes? *Per hanc* tàm *animalium partes* quàm *ipsa vegetabilia* alterantur; (utut animalia potiùs putrescant in operibus artis) vegetabilia verò fermentent. Nam in fermentatione mistis crasis tota resolvitur, ipsaque totius *textura prorsus invertitur, ut avolantibus volatilibus fixa in fundo subsideant*, virtutibus suis plurimum spoliata. *Purgantia satis vehementer alioquin operantia si fermententur, minus purgant, imo quandoque vix laxant.* Idem esto judicium de opio fermentato, item de hyoscyamo, aliisque, quæ fermentata nonnihil de virulentia sua perdiderunt. *Fermentatione fiunt spiritus, qui* antea tales non extiterunt in concreto; sed sunt producta igne & arte, & eo ipso, quo sunt producta nova, suam virtutem debent artis beneficio. Sic quoque fiunt *olea*, quæ non sunt nativa, sed per ignis beneficium ex diversis principiis materialibus ⊖inis coguntur in corpus tale oleiforme, actu antea in simplicibus non extiterunt, sed nova sunt ignis producta: Sic in acoro officinarum ne guttula olei invenietur, nisi △ beneficio ⊖ina ejus principia concentrentur, ut in ☍a coëant. Unde *olea* talia quoque *differunt à simplicium suorum virtutibus, dum*

1. *Magis penetrant*;
2. *Stomacho molestiam creant*: Id quod testantur ructus satis diuturni post talium usum, quod pinguedo eorum acida concentrat ⊖ volatile, quo minus digeri possit.

Dige-

Digestio tamen insigniter alterat simplicia eorumque crases; hæc figit volatilia, v. g. Mercurium figit in pulverem rubicundum; hæc ☉*ia fixa volatilisat*, ut ulteriùs cum ♀ posteà volatilisari queant, idque omne facit beneficio *ignis*, *qui mille artifex in varias simplicia transformat figuras.* Unde manifestum evadit, quod producta chymica novam quasi induant naturam, quodque in medicamentorum virtutibus enarrandis non ingredientia singula seorsim sint examinanda, sed totum productum, ponderandum non neglecto interim menstruo, ut quod virtutem simplicium vel destruit vel alterat, vel intendit, non secus ac ex Mercurio & ♃e fit novum ens.

EPILOGUS.

DE

NON-ENTIBUS CHYMICIS.

PRiusquam laboribus nostris chymicis ultimam imponamus manum, non abs re erit, *non-entia* quoque nonnullorum obiter solùm meminisse, quæ à Pseudo-chymicis & Fumi-vendulis passim venditantur, quasi reverà artis & △ ope produci possint.

In non-entium verò dignotione cautè admodum dispiciendum est, ne temerè *aliquid, quod tale non est, pronunciemus. Etenim*

1. *Non omnia negamus omnes; nec statim quod ego, iste, ille,* &c. *non vidit, pro non-ente proclamandum*, vel quod istâ nobis formâ non apparuit: Variant namque artifices in suis operibus, ut nova producant, nondum nobis in hac figura visa.

2. Distinguendum est inter extractionem rei veram & novam productionem; e. g. de Mercurio metallorum quæritur: utrum ille haberi possit ex metallis? Non quæstio præcisè est: an ex metallis extrahi queat ☿ vivus currens: Quod testatur experientiæ testimonium, imprimis *ZVVELFFERI*, *BECCHERI* & *LANGELOTTI*; quorum prior *Mant. spagyr. pag.* 349. ex saturno, & *p.* 383. ex antimonio, *BECCHERVS in Physica subterran. pag.* 126. ex jam dictis, & *LANGELOTT in Epist. ad A. N. C.* ex antimonio, verum Mercurium separari posse docent: sed quæritur; an præexistat in metallis tanquam pars componens? An verò artis ope ipsum metallum transmutatum fuerit in Mercurium vivum per novam generationem? Hac de re variè disquirunt, quare in aliud tempus reservabo.

3. Itaque in examine non-entium illud fundamenti loco supponendum: Non-Entia habere debere contrarietatem in radice; e. g. impossibilem convenientiam habet ☿ vivus mineralis seu metallicus cum Mercurio vegetabilium, unde hac ratione dico: quod *Mercurius vivus ex sanguine animalium sit non-ens.* Nam utut ex sanguine elicitus fuerit ☿ vivus verus, is tamen non productus fuit ex sanguine, sed vivus infuit sanguini, quia homo, cujus erat sanguis, fuerat aurifaber; unde facilè ☿, manibus quotidiè tractatus, potuit se in ejus corpus & sanguinem insinuare: Ita notum est, quod *qui Mercurium tractant, nummos aureos, quos secum gerant, argenteo colore obducant*, quia ☿ ratione singularis cum auro sympathiæ atomos suos ad aureos usque nummos diffundit, eosque argenteo obducit colore: Vidi juxta Mediolanum vallem, ubi herbæ crescunt, ex quibus ☿ vivus facili artificio potest elici; hic verò ☿ non constitutivum herbarum istarum principium est, sed mineræ Mercurialis, quæ intra vallem hunc reperitur, soboles; unde ratio in promptu: Sic & ☉, quo vites & uvæ, aliæque partes, in Ungaria resplendere dicuntur, non est de essentia vitis, quin potius, quia copiosiores ☉is mineræ ibidem reperiuntur, ex his mineris aureæ atomi vitis præmistæ succo nutritio, cum eo, tempore succrescentium uvarum, fermentantur maturanturque in veras vitis partes; non tamen est ☉ de natura vitis, sed de effluviis ☉aribus, quæ copiosæ ibidem mineræ ☉ares emittunt, suam ducit originem.

Homunculus PARACELSI, quem sine patre & matre artis chymicæ *beneficio producere conatur, est non-ens*: Vid. *PARACELSVS libro*, ni fallor, 1. *de rerum natural. generatione*, *ROLFINCCIUS in chymia.* Est res contra conscientiam, & nullius usus. Quintæ verò Essentiæ, utut passim pro non-entibus proclamentur, à multis tamen chymicis operosè & speciosè satis adstruuntur: Cùm nempe quælibet corpora naturalia ex 5 principiis constare putent, tribus activis, duobus passivis; ex his, imprimis verò activis, per quæ ⊖, ♃ & Mercurium volunt, conantur partem simplicissimam purissimamque extrahere, quam vocant quin-

quintam essentiam : Et certum est, quod dentur tales essentiæ. Vidi enim apud amicum quandam essentiam, cujus guttulæ iij integrum vini cantharum imprægnabant. Tales componi debent, ut ☉ *volatile simplicis, per putrefactionem inchoatam paratum*, cum *spiritu proprio inflammabili, per fermentationem elicito*, cohobatione uniatur; dein ambo cum *oleo destillato* imprægnentur, sitque instar camphoræ penetrans. Talis præparatio satis est artificiosa, nec à quolibet statim acquiri potest; emergit enim genuina *quinta essentia*, nullo liquore ▽abilis.

Transmutatio metallorum non est non-ens, quicquid in contrarium plerique omnes ferè chymicorum asserant: Etenim

1. Si *Metalla omnia ex una eademque radice trahant originem, & tantùm gradu fixitatis & immaturitatis differant* (siquidem probatum superiùs) utique poterunt perfici, volatiliora fixando, & immatura artis beneficio ad maturitatem perducendo.
2. *Videmus quoque* quotidie *vegetabilia inter se transmutari*, sicut, teste experientiâ, triticum in uno eodemque agro degenerat sæpissimè in avenam; secale in uno eodemque agro, exutâ suâ naturâ, in lolium; sisymbrium frequentissimè in uno eodemque loco in mentham transmutatur; quia in radice conveniunt inter se, atque principiis materialibus. Quidni *idem quoque de metallis affirmari poterit, ut quæ eandem singula habent radicem, & solùm maturitate differunt.* Ipsemet vidi *lignum*, quod non superficialiter tantùm lapideâ crustâ erat inductum, sed *reverà in lapideam transmutatum substantiam.*

Hoc si in diversis procedit generibus, ligno puta & lapidibus, quis negabit metallorum in uno principio seminali convenientium transmutationem. Et quid denique experientiæ, quæ ubivis ferè ▽arum luculentum exhibet testimonium, opponent?

SOLI DEO GLORIA.

F I N I S.

MICHAE-